

Inhoud

- wet- en regelgeving rond spuiten van bestrijdingsmiddelen, terugbrengen van bollenspoelwater en bollenspoelslib, aanleggen van teeltbegeleidende voorzieningen zoals drainage en waterputten
- wie het bevoegd gezag is dat kan/moet handhaven/ingrijpen
- wat je als aanwonende, biologische buurboer, campinghouder, drinkwaterproducent zelf kunt doen
- verwijzingen naar achtergrondinformatie via linken

Nb De open teelt van appels, peren, pootaardappelen, de bollen- en knollenteelt (waaronder de teelt van lelies, tulpen, hyacinten en gladiolen) zijn voorbeelden van intensieve teelten. Zie [deze link](#) voor het 'gewasbeschermingsmiddelengebruik' in 2016. Klik op de link bij 'Gebruik per hectare in lelieteelt het hoogst'. Maar ook als je in de buurt van een open teelt woont waar veel minder wordt gespoten is het van belang om op de hoogte te zijn van de regels en waar je om informatie en handhaving kunt vragen.

Wet- en regelgeving

- Bodemontsmetting

Soms wordt vooraf aan de teelt de bodem nat ontsmet met Metam-natrium, een grondontsmettingsmiddel tegen aaltjes en bodemschimmels waarbij o.a. de volgende voorwaarden gelden:

Het middel dient op ten minste 20 cm diepte ingebracht te worden / Er mag een maximale oppervlakte van 5 hectare behandeld worden / Dek de behandelde grond direct na toepassing af met folie gedurende een periode van ten minste 14 dagen / Een bufferzone van ten minste 30 meter moet toegepast worden tot de erfafscheiding van woningen en overige verblijfsplaatsen waar mensen langere tijd verblijven, zoals scholen, winkels, bedrijven en kantoren / Bij het toepassen en het leggen van plastic is het gebruik van een adembescherming, voorzien van minimaal een A2-filter, verplicht. Voor meer info, [klik hier](#). En [hier](#).

- Spuiten

De regels ten aanzien van spuiten zijn de volgende. Er moeten drift-reducerende spuitkoppen worden gebruikt. Deze werken alleen goed als de spuitdoppen/spuitbomen zich niet hoger dan 50 cm boven de grond danwel het gewas bevinden, de druk laag is zodat er kleine druppels ipv nevel worden afgegeven en de tractor rustig rijdt. Bij de kopse kanten van het perceel moet voldoende draairuimte zijn zodat de spuitarmen niet buiten het perceel komen. Van watervoerende sloten moet 50 cm afstand worden bewaard. Bij een windkracht van 5 meter/seconde (dit is ongeveer windkracht 3) of meer mag niet gespoten worden tenzij er een teeltbedreigende situatie is. Windkracht moet op 2 meter hoogte gemeten worden. Degene die het middel toepast moet een geldige licentie hebben. Informatie over het toegepaste middel en de instructies ten aanzien van de toepassing moeten aanwezig zijn.

- Spoelwater en –slib van lelie- en bollenteelt

Omdat (lelie)bollen kwetsbaar zijn worden ze met veel aanhangende grond (tarra) geoogst. Op het eigen of andermans bedrijf worden de bollen gespoeld. De grond in het spoelwater bezinkt in een bezinkbassin. Het bovenstaande water wordt hergebruikt bij het spoelen. Zowel het spoelwater als het slib moeten worden teruggebracht naar en gelijkmatig worden verspreid over het perceel waar het gewas heeft gestaan. Volgens een landelijke afspraak mag dit ook op een perceel teruggebracht worden als er het seizoen ervoor een gewas heeft gegroeid waarbij dezelfde middelen zijn gebruikt.

Slib en spoelwater afkomstig van bollen van een ander bedrijf moet apart worden opgeslagen en vooraf aan het uitrijden gecontroleerd (schoongrondverklaring).

Doel van de wetgeving is dat residuen van bestrijdingsmiddelen niet verder verspreid worden dan daar waar ze zijn gebruikt.

De Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe hanteert een eigen richtlijn die uitrijden van spoelgrond toestaat onder de enige voorwaarde dat dit binnen de provinciegrens gebeurt. Milieudefensie wil deze richtlijn aanvechten.

- Activiteitenbesluit / Handhaving / Meer info

* Bovengenoemde regels / wetgeving worden op de site van www.infomil.nl goed uitgelegd: [klik hier](#). Ze worden gehandhaafd door de Nederlandse Voedsel en Waren Autoriteit [NVWA](#) en de politie.

* Info over gebruiksvoorschriften is te verkrijgen bij het College voor toelating gewasbeschermingsmiddelen en biociden [CTGB](#).

* Tip! Op www.boerenbunder.nl zie je per perceel welke teelt er de afgelopen 3 jaren plaats vond.

- Verkeer

Vanwege de steeds grotere afmetingen van de tractoren, machines en oogstcontainers, de kleine binnenwegen, de haast waarmee aannemers het werk doen, de onbekendheid van loonwerkers met de lokale situatie, het vuil op de straten, de kapotgereden bermen, enz. kunnen gevaarlijke situaties ontstaan. Meld deze (waar?) en vraag om maatregelen. Misschien kan de politie of de gemeente afspraken maken met de bedrijven over veiliger routes, lagere maximale snelheden, enz. en strikt handhaven.

- Bestemmingsplan

. Bescherming van 'gevoelige objecten' (= plaatsen waar mensen langere tijd verblijven zoals woningen, bedrijven, kampeerplaatsen,) dient volgens de jurisprudentie te worden geregeld in het bestemmingsplan. In Westerveld wordt tot nu niet van die mogelijkheid gebruik gemaakt.

. Kansen: Rond fruitteelt is een spuitzone van 50 meter de norm. Vanaf een bollenveld wordt tot 3x meer emissie naar de lucht afgegeven. Een spuitzone vragen van 100 meter tot aan je erfgrans is daarom niet onredelijk. Vraag de gemeente om spuitzones in het bestemmingsplan buitengebied op te nemen zodat je net als omwonenden van fruitteelt beschermd wordt.

- Teeltbegeleidende voorzieningen

Intensieve teelten worden behalve door een hoog gebruik van bestrijdingsmiddelen veelal ook gekenmerkt door ingrijpende teeltbegeleidende voorzieningen zoals slaan van waterputten, aanleggen beregeningsinstallaties en drainages. Voor de aanleg hiervan zijn aanlegvergunningen nodig (nadere info volgt). Dat ergens een waterput moet zijn zie je aan de beregeningsinstallatie. Drainage herken je doordat er afwateringspijpen uit het talud van een sloot of diepe greppel steken.

** de gemeente handhaaft de bestemmingsplanregels, o.a. ten aanzien van drainages.*

** de provincie en waterschappen geven resp. Wet natuurbescherming-vergunning / goedkeuring t.b.v. waterputten en drainages.*

* Tip! wil je heel precies een locatie aangeven: ga naar maps.google.com, klik met de cursor op de bedoelde plek en gebruik de coördinaten die in een pop-up weergegeven worden.

- Natura2000

Projecten / ingrepen in en buiten Natura2000-gebieden mogen geen negatief effect op deze gebieden hebben. Als de mogelijkheid bestaat dat ze dat wél hebben, al dan niet opgeteld bij het effect van andere projecten, dan moet voor een dergelijke project eerst een Wet natuurbeschermings-vergunning (Wnb) of ontheffing worden verkregen bij de provincie.

Onttrekken van grondwater via een waterput en het versneld afvoeren van water t.g.v. beregening en drainage kan op nabijgelegen Natura2000-terreinen (Dwingelderveld, Holtigerveld, Drents Friese Wold en het Leggelderveld) die alle reeds lijden onder verdroging een negatief effect hebben. Volgens de provincie kan met een simpele 'voortoets' worden volstaan. Zelfs in de onderzoekzones rond Natura2000. Milieudefensie bestrijdt dit: er is een vergunning Wet natuurbescherming nodig.

* De provincie voert de Wnb uit en kan nagaan of e.e.a. Wnb-vergund is (post@drenthe.nl)

* Tip! Wil je weten waar de onderzoekzones met drainages en putten zijn, zie [deze site](#).

* Tip! Meld de exacte locatie van aanleg van deze voorzieningen bij westerveld@milieudefensie.nl.

[- Onderzoekszones

Rond Natura2000-gebieden zijn door de provincie zogenaamde onderzoekszones aangegeven waarin ze stellen dat drainage kan worden aangelegd als m.b.v. een z.g.n. 'voortoets' wordt aangetoond dat deze ene drainage geen negatief effect op het Natura2000-gebied zal hebben.

Op [deze site](#) zie je de Natura2000-gebieden, de onderzoekszones en de waterputten en drainages die door de grondeigenaren zijn aangemeld voor juli 2015(?) als bestaand.

!!! Gezien de vorige paragraaf is deze constructie volgens ons niet legaal.]

Wat kun je zelf doen om de blootstelling aan bestrijdingsmiddelen te verminderen

Onderstaande lijst heeft als basis de lijst uit het rapport 'Gewasbescherming en omwonenden' (zie blz. 122) van de Gezondheidsraad* waarvan de punten zijn aangegeven met een (-). De lijst is verder aangevuld met hieruit logischerwijs voortvloeiende punten aangegeven met een + .

- Ramen sluiten tijdens en kort na de bespuiting
- + Ventilatiesysteem en afzuigkap uitschakelen
- Groenten, kruiden en fruit uit eigen (moes)tuin wassen voor consumptie (zijn alle bestrijdingsmiddelen afwasbaar? Ook die die in gel-vorm worden toegepast?)
- + Liever geen moestuin en fruitbomen hebben als je onbespoten producten wilt eten
- Niet in de tuin zitten of spelen tijdens en kort na de bespuiting
- + Gras, verharding en speeltuig schoonspuiten alvorens de kinderen er weer op spelen
- + Geen zandbak hebben tenzij deze altijd afgedekt is. Je bent immers niet altijd thuis..
- Huisdieren tijdelijk binnen houden
- + Geen vijver met vissen hebben
- De was niet buiten laten drogen tijdens de bespuiting.
- + De was nooit buiten hangen: als het spuiten begint is er te weinig tijd om de was binnen te halen
- De schoenen uitdoen voor men het huis binnengaat bij een vermoeden dat op de weg of het perceel waarover men gelopen heeft, onlangs spuitnevel is terechtgekomen of spuitvloeistof is gemorst
- + Gedurende spuitseizoen altijd schoeisel uitdoen en binnen ander schoeisel gebruiken of schoeisel binnen pas weer gebruiken na schoonmaken met sop
- + Goede deurmatten binnen en buiten en deze regelmatig uitkloppen en schoonspoelen
- Ga zelf het gesprek aan met de agrariër over je zorgen en wensen en zoek met hem naar oplossingen. Een goed contact met de agrariër bevordert ook je mogelijkheden om persoonlijk maatregelen te treffen.
- + Vraag om: tijdige gewaarschuwd te worden, het aanbrengen van winddoek, een zo groot mogelijke spuitzone, gebruik van middelen in gel-vorm, aanbrengen van een hoog gewas, niet werken na zonsondergang en in het weekend, enz.
Wijs hierbij op de eigen gedragscode van de Westerveldse telers en de brochure van de sector **)
- Maak gebruik van bestaande klachtenstructuren bij overheden voor het melden van zorgen of gezondheidsklachten die je in verband brengt met het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen (GGD) of als je vermoedt dat een gewasbeschermingsmiddel niet volgens de voorschriften is gebruikt (NVWA).

Bronnen:

*) Gezondheidsraad 'Gewasbescherming en omwonenden' uit januari 2014.

**) Zie Gedragscode lelieteelt gemeente Westerveld en de Brochure 'Gewasbescherming en omwonenden' LTO – KAVB.

Wil je uitleg over een situatie, mis je bepaalde informatie, mail de provincie, post@drenthe.nl en de Natuur- en Milieufederatie Drenthe, info@nmfdrenthe.nl. Gebruik de site www.bollenboos.nl.

Heb je verbeteruggesties voor deze conceptversie, mail metenwetenwesterveld@gmail.com